

DAAN REMMERTS DE VRIES & DOUWE DIJKSTRA

Over **GODEN** en
MENSEN

De mooiste Griekse mythen
herverteld

Lannoo

IO EN ZEUS

— 15 —

TANTALOS

— 29 —

EUROPA

— 69 —

ATALANTA

— 79 —

ORPHEUS EN EURYDICE

— 41 —

MIDAS

— 55 —

PHILEMON EN BAUCIS

— 97 —

SISYPHOS

— 109 —

IO EN ZEUS

Op een middag zag Zeus een mooie meid. Mooi? Ze was beeldschoon! Lange, zwarte haren, een slanke hals, een rechte neus en hertenogen! Ze was betoverend...

Zeus was onmiddellijk tot over zijn oren verliefd. Zijn hart sloeg een slag over, hij kleurde rood.

Nu gebeurde dat wel vaker. Zeus was nou eenmaal dol op knappe mensenvrouwen; als hij er een tegenkwam, verloor hij elke redelijkheid.

En op dit moment liep daar dus Io. Haar jurk en haren wapperden in een milde wind. Zeus daalde neer op de aarde, in haar buurt.

‘Hé! Hallo!’

Io keek om. Daar stond een vent. Een nogal stevige, uit de kluiten gewassen kerel. Waar was die opeens vandaan gekomen?

‘Wie ben jij?’ vroeg de man.

Io tuurde om zich heen. Meestal liep ze hier met vriendinnen en dienaressen, maar net tijdens dit uur speelden ze verstoppertje. Ze hadden zich stuk voor stuk verborgen.

‘Ik, eh... Ik ben Io’, zei ze schuchter. ‘Ik ben een koningsdochter. Mijn vader is koning van de Pelasgen.’

‘Ah, de Pelasgen’, mompelde de vent, terwijl hij een paar stappen in haar richting deed. ‘Heftig volkje wel. Ja. Oké. Goed. Maar *nu* ben je hier toch alleen.’

‘Niet helemaal’, zei Io.

‘Hoezo?’ vroeg de man.

‘Nou ja’, zei Io. ‘Jij bent hier toch ook?’

Zeus was even verbaasd. Toen begon hij donderend te lachen.

Io lachte niet mee. Ze vond die vent steeds enger. En inmiddels stond hij vlak naast haar.

‘Luister eens effe, meidje’, zei hij. ‘Ik... Ik vind je geweldig... Echt supermooi! Wat dacht je van een kus?’

Io begon te zweten. Die griezel viel haar lastig!

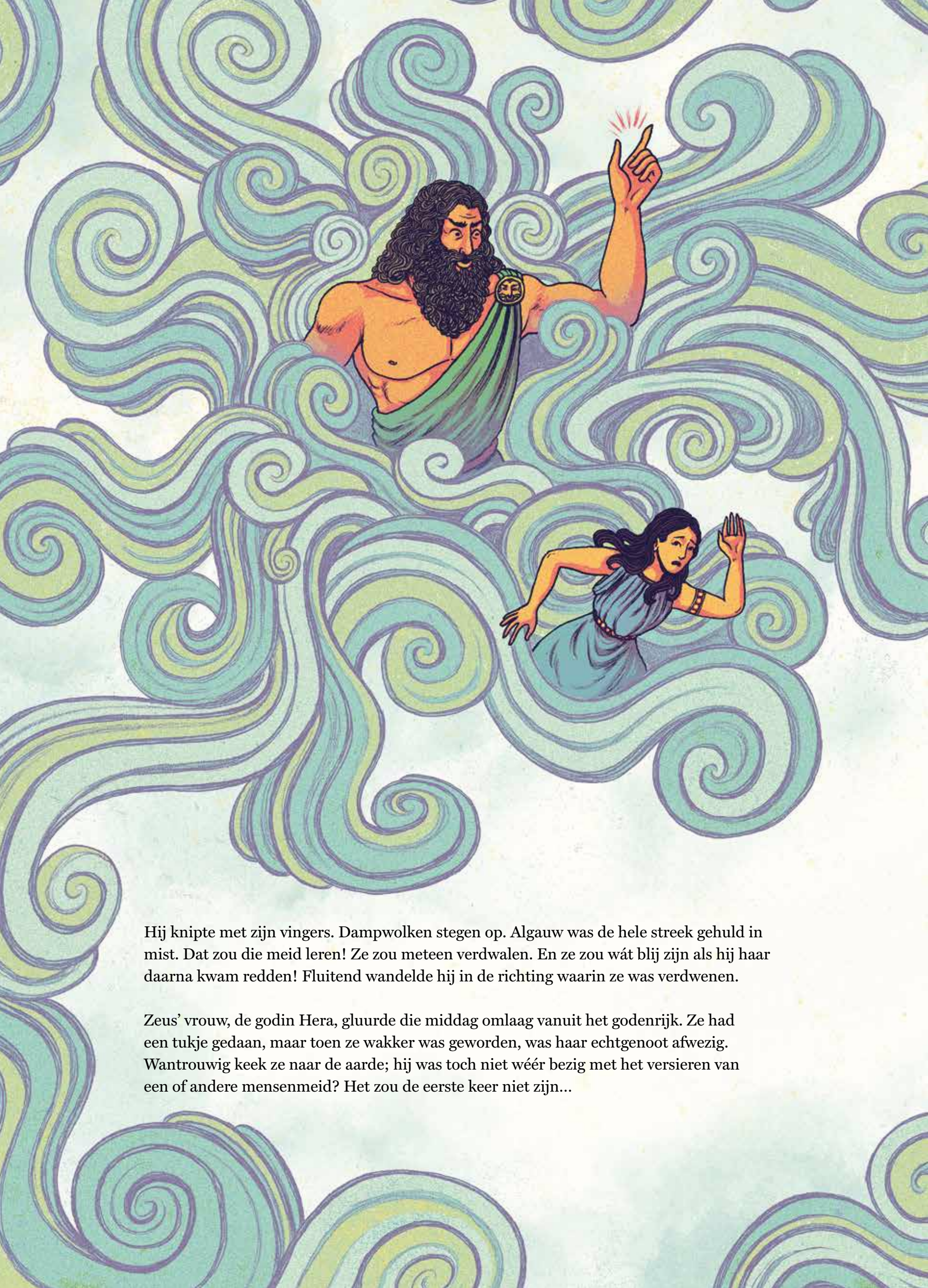
‘Pas maar op!’ zei ze hard. ‘Raak me niet aan! Als... als je mij iets doet, gooit mijn pa je in de kerkers!’

De man gniffelde. ‘Je weet niet wie ik ben blijkbaar’, mompelde hij. ‘Goed dan! Ik ben niet zomaar iemand! Ik ben Zeus! Jazeker! De oppergod zelf! En nu wil ik een kus.’

Io werd bleek. Die woesteling had rare praatjes...

Plotseling draaide ze zich om. Ze rende weg! Zo hard ze kon holde ze door het stof, over een helling omlaag.

Verbluft stond Zeus haar na te kijken. Dit ging helemaal niet zoals hij had verwacht.

Hij knipte met zijn vingers. Dampwolken stegen op. Algauw was de hele streek gehuld in mist. Dat zou die meid leren! Ze zou meteen verdwalen. En ze zou wát blij zijn als hij haar daarna kwam redden! Fluitend wandelde hij in de richting waarin ze was verdwenen.

Zeus' vrouw, de godin Hera, gluurde die middag omlaag vanuit het godenrijk. Ze had een tukje gedaan, maar toen ze wakker was geworden, was haar echtgenoot afwezig. Wantrouwig keek ze naar de aarde; hij was toch niet wéér bezig met het versieren van een of andere mensenmeid? Het zou de eerste keer niet zijn...

Onder zich zag ze niets dan mistwolken. Verdacht! Héél verdacht! Mist midden op de dag? Dat hoorde niet. Ja, daar had haar man vást iets mee te maken...

Ze liet zich zakken, al snel stond ze op de grond. Ze mompelde een spreuk. De nevel loste op. De vormen werden weer zichtbaar, het landschap werd helder.

Zeus had net Io bijgehaald. Die had vertwijfeld om zich heen staan turen. Elke stap was een risico geweest; met zo'n dichte mist viel je zó in een ravijn... En daarna verscheen dan weer die bonkige booswicht!

'Ioouoooo...' riep hij zangerig. 'Ioouooo... Ik ben het... Zeus! Je hoeft niet bang te zijn. Ik ben een god.'

Onverwachts trok toen de mist op. Zenuwachtig loerde Zeus rond. Hoe kon dit? Daarop drong het tot hem door. 'Ach, nee toch...' mompelde Zeus.

Hij wist niks beters te doen dan het meisje gauw te veranderen in een koe.

En ja hoor, nauwelijks was dat gebeurd of daar kwam zijn vrouw al aangewandeld! Zeus plooidde zijn mond in een brede glimlach.

'Vrouwtje van me! Wat een toeval... Kwam jij eens even kijken wat ik deed?'

Hera glimlachte niet. 'Neu. Ik was toevallig in de buurt. Een ommetje... Wat is dat?'

Zeus haalde zijn schouders op. 'Gewoon. Een koe. Die stond hier al.'

Hera lachte schamper. 'Nou, nou. Jij interesseert je tegenwoordig voor runderen?'

'Weet ik veel', bromde Zeus. 'Het beest viel me op, dat was alles!'

Nu keek Hera scherper naar de koe. 'Een mooi dier', zei ze.

En dat was zo. Io mocht mooi zijn geweest als mens, ook als koe was ze stralend. Ze was een sneeuwwitte, erg liefvallige koe geworden, met lange wimpers en een zachte, glanzende neus.

'Ja!' zei Zeus haastig. 'Dat vond ik ook! Precies mijn gedachten!'

'En', vroeg Hera, 'dacht je er toevallig ook over om die koe aan mij te geven? Was het een cadeau...?'

Nu keek Zeus zuur. Want dat was niet de bedoeling.

Maar eigenlijk was hij bang voor zijn vrouw. Die keek toch vaak dwars door hem heen, die had hem meestal door al vóórdát hij iets van plan was.

En daarom zei hij: 'Hoe raad je het zo. Inderdaad, zeker... Ik wilde dat beest aan jou geven. Voor... eh... je verjaardag!'

'Wat leuk', zei Hera ijsig. 'Kom hier, ouwe brombeer van me!'

Ze gaf Zeus een kus op een wang. 'Ik ben er héél blij mee', zei ze. 'Dank je wel, hoor.'

En daarna stapte ze verder en de koe dreef ze voor zich uit.

Daar liep Hera, achter dat hobbende rund. Een beetje nukkig, want ze had liever een flesje parfum of een paar oorbellen gehad. En vooral, ze vertrouwde de zaak niet.

Nee, er wás iets met die koe! Waar kwam dat beest ineens vandaan? Wat had haar man hier uitgespookt? Was dit een of andere meid geweest?

De goden veranderden wel vaker mensen in dieren. Meestal met een goede reden...

Eén ding nam ze zich nu voor: haar echtgenoot zou die koe niet terugzien! Want hier zat een luchtje aan.

Ze joeg het beest naar een nabije berg. Daar woonde Argus.

Argus was een knoert van een vent, eigenlijk een soort kleine reus. De goden mochten hem wel, want ooit had hij een vrouwelijk slangenmonster vermoord, de Echidna. Dat schepsel was een plaag geweest; en dus beschouwden ze Argus als een goeie vriend. Wel iemand om met respect te behandelen, want hij had honderd ogen. Die zaten, in paren, overal op zijn lichaam! Ogen op zijn rug, op zijn buik, op zijn billen, op zijn benen en op zijn achterhoofd. Een rare kwast, maar, zoals gezegd, niet iemand om ruzie mee te krijgen.

Argus zag haar al aankomen. Hij had liggen pitten, maar dat was ook weer zoiets – hij sliep nooit helemáál! Altijd bleven er wel een paar ogen open, die loerden naar de omgeving.

‘Hoi, Argus.’

‘Zo, Hera. Grote godin!’

‘Ja... Ik wilde je wat vragen.’

‘Wat dan?’

‘Ach, ik heb hier een koe, dat had je al gezien natuurlijk... Maar er is iets met dat beest. Mijn man stond er een paar uur terug zomaar naast. En hij deed vreemd. Alsof ik hem ergens op had betrapt, weet je wel.’

Argus grijnsde.

‘Ik heb hem vervolgens die koe afgetrosgeld’, ging Hera verder. ‘En nu zou ik graag willen dat jij daar op paste. Overdag mag ze grazen. Maar ’s nachts moet je haar opsluiten. Voor mijn man, ja! Zodat hij niet bij dat beest kan komen! Ik vertrouw hem voor geen drachme.’

Argus knikte. ‘Als de mooiste vrouw onder de goden mij zoiets vraagt, kan ik niet weigeren.’

Hera glimlachte. ‘Charmeur!’ zei ze giechelend. ‘Jij hebt je ogen niet in je zak, Argus! Maar fijn dat je dit wilt doen! Hou dat beest in de smiezen, graag.’

‘Ik zal ’r niet uit het oog verliezen’, beloofde Argus.

Hera steeg op, ze zweefde terug naar het godenrijk.

Nu begon er een droevige tijd voor de koe – voor Io dus! Ze mocht dan een koe zijn, ze wist toch nog best dat ze een mens was geweest. En niet zomaar een mens: een koningsdochter.

Ze was opgegroeid in een paleis. Ze had geslapen op lakens van Egyptisch katoen. Ze had druiven en gebraden kwartels gegeten, ze had heerlijke retsina – een soort harswijn – gedronken. Ze had niets anders hoeven doen dan lol maken met vriendinnen, in de velden of bij beken. Ze had maar met haar vingers hoeven knippen of bedienden waren komen vragen wat er was, en of ze misschien nog iets wilde hebben.

Allemaal voorbij! Nu stond ze loom te grazen ergens in de hitte, tussen andere koeien. Soms probeerde ze wat te zeggen; dan loeide ze! Dat scheen het enige geluid te zijn dat ze nog kon maken. En tijdens een ochtend zag ze zichzelf in het troebele water van een drinkplas. Hoorns. Flapperende oren. Een snuit. Een belachelijk grote tong...

Ja, het was erg, maar de nachten waren nog erger. Dan werd ze een grot ingedreven, door de reus Argus. Daar werd ze opgesloten, daar lag ze triestig in de vochtige duisternis op de stenen, naast een paar plukken hooi. En haar smaak was ook nog menselijk gebleven; dat hooi schuurde in haar keel...

Ze vermagerde van verdriet. En die Argus was geen vriendelijke reus, integendeel. Soms, als ze niet snel genoeg voor hem uit sjokte, sloeg hij haar met een stok. Hij vloekte en schold, hij noemde haar 'stomme koe'. En altijd zat hij wel ergens aan de rand van het weiland waar ze stond te kauwen, en lette hij op, spiedend met al die ogen. Het was allemaal erg pijnlijk en erg eenzaam.

Maanden ging dat zo door, zonder hoop of verandering. Maar toen kwam er toch een morgen dat Io weer triestig tussen een bos kruiden stond. Ze loeide. Ze keek rond... En merkte toen plotseling op dat ze... alleen was! Blijkbaar was ze ongemerkt afgedwaald van de rest van de kudde, en kennelijk was die naargeestige reus loom geworden of zoiets en lag hij omhoog te staren naar de blauwe lucht...

Io begon te hollen. Telkens verwachtte ze ingehaald te worden door Argus, maar dat was niet het geval. Steeds harder draafde ze in de richting van het paleis van haar vader.

Toen ze daar in de buurt kwam, zag ze mensen... Mensen? Dit waren haar oude vriendinnen, met hun dienaressen! Io stortte zich in hun richting.

Daar stond ze dan! Nog wat hijgend, maar omgeven door die vriendinnen. Die keken nogal beduusd naar de glanzend witte koe.

'Kijk toch...' zei een van de vriendinnen. 'Ze komt ons gezelschap houden. Ben je verdwaald, koetje?'

'Wat een lieverd!' riep een andere vriendin. 'Ik hou niet zo van koeien, ik vind 't vieze beesten... Maar *déze* is ergens wel dodderig...'

Ze streken haar over haar vacht. En toen was daar opeens haar vader.

De koning van de Pelasgen, daar verscheen hij, in eigen persoon! Een kaal hoofd, een grijze baard, een beetje moeizaam lopend... 'Zo, meisjes... Hebben jullie een troeteldier gevonden?'

Hij grinnikte vriendelijk. 'Wat een schoonheid! Zijn jullie wel voorzichtig? Koeien kunnen opeens bokkig worden als ze ergens van schrikken.'

En nu stond ook hij naast haar en tranen dropen uit haar ogen. Toen hij een bosje gras plukte en dat onder haar neus duwde, likte ze zijn hand.

'Geen honger zeker', mompelde de koning ontroerd.

Io wilde roepen: 'Het gaat niet om honger, papaatje! Het gaat erom dat ik het ben, je eigen dochter!'

Maar weer kwam er enkel een klaaglijk geloei uit haar bek.

Haar vader grinnikte opnieuw. En eindelijk begreep Io dat ze dan niets meer kon *zeggen*, maar dat ze wél nog zou kunnen *schrijven*...

Ze pakte haar vader voorzichtig bij een flard van zijn mantel.

'Sire... Ze bijt!' riep een van de bedienden.

Maar kalm liet de koning zich meetrekken naar een stukje kale grond. En daar schreef Io met haar hoef in het zand:

Ik ben Io

Met uitpuilende ogen las de koning de boodschap. Met een ontsteld gezicht staarde hij haar aan.

‘Dit... Dit kan toch niet...’ mompelde de koning.

Echt waar, schreef Io. Help me.

De koning begon te snikken. En daarna omhelsde hij de koe.

‘Lieve schat...’ stamelde hij. ‘Ik heb je overal gezocht... Ik heb rondgereisd, iedereen gevraagd of ze je niet hadden gezien... En nu... dit!’

Io knikte droevig.

Ik ben afschuwelijk, schreef ze.

‘Je bent wel een heel mooie koe’, mompelde de koning. ‘Maar... Goeie genade... Hoe is dit mogelijk? En wat moeten we doen...?’

Lang kon hij er niet over nadenken. Want onderaan de helling klonk een luid geknars van brekende takken. En daar, tussen de struiken, dook ineens het hoofd op van Argus! Met vele ogen staarde hij in hun richting.

‘Aha!’ brulde de reus. ‘Dáár ben je dus! Stoute koe! Héél stout!’

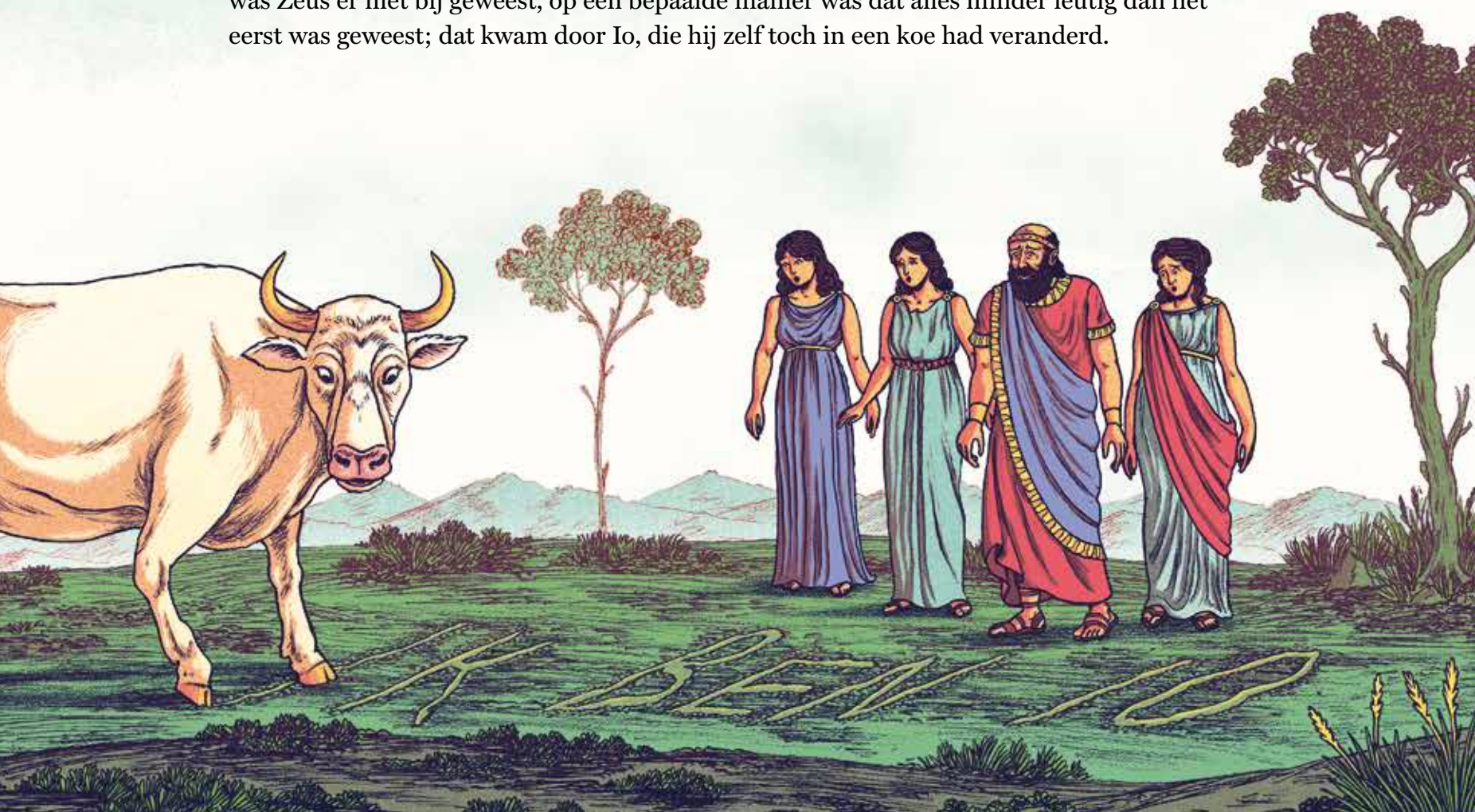
In drie enorme stappen was hij bij haar. ‘Meekomen! Nu meteen!’ brieste Argus.

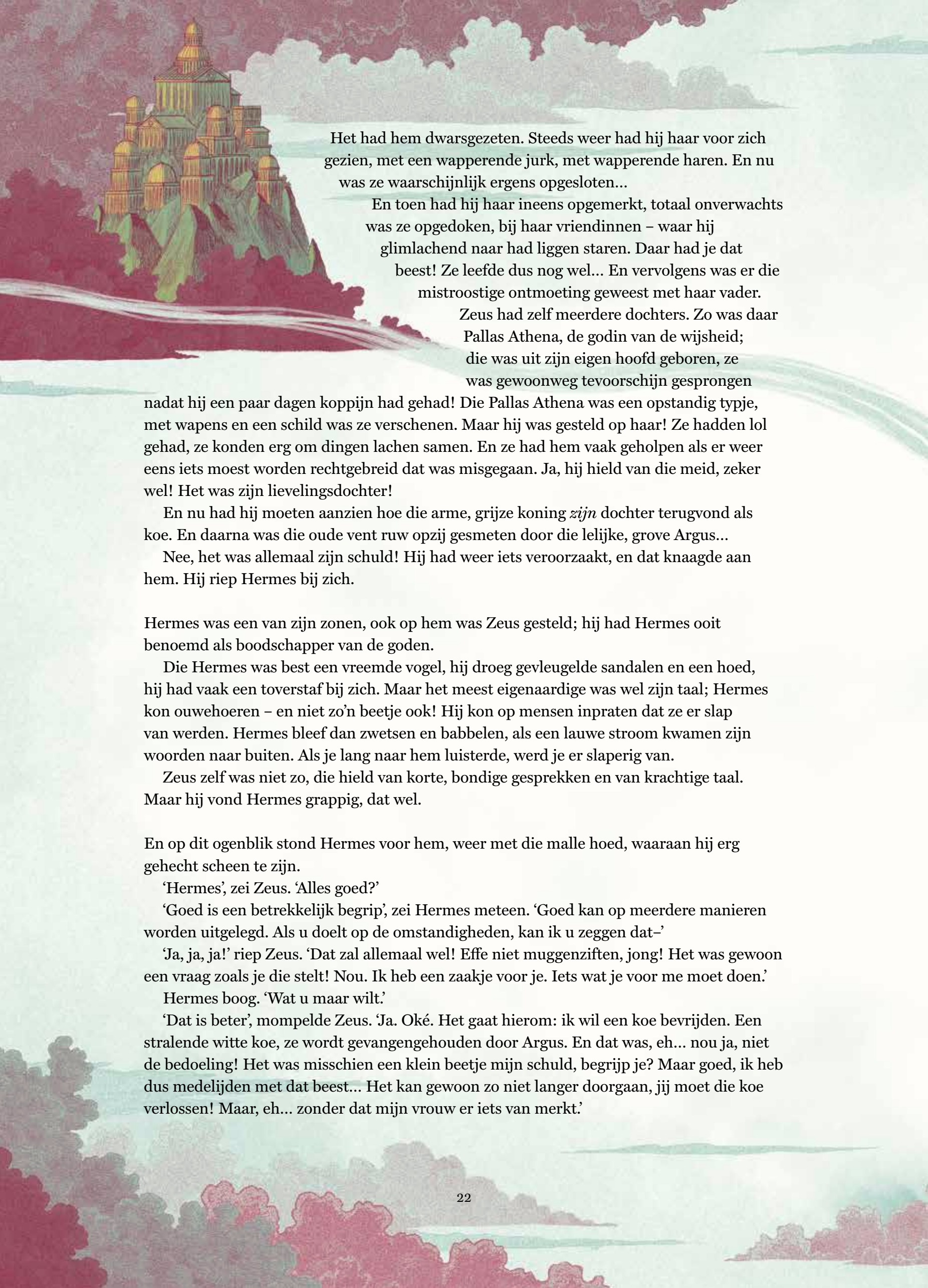
‘Halt!’ riep de koning. ‘Ik... Ik ben de koning! Wegwezen, monster! Dit is mijn dochter!’

Argus legde eenvoudigweg een hand midden op het verontwaardigde gezicht van de koning. En daarna gaf hij een flinke duw, waardoor de oude man achteroverviel.

Argus gooide de koe over een schouder, en nagekeken door de ontzette vriendinnen en bedienden stapte hij krakend weg, terug naar de berg waar hij woonde.

Dit alles was, vanuit de hoogte, gezien door Zeus. Zeus was allang weer aan het feesten in het godenrijk, hij at gebraden vlees en vijgen, hij dronk vele liters wijn. Hij deed wat de goden doorgaans deden als ze niet bezig waren met de een of andere zaak. Maar helemaal was Zeus er niet bij geweest, op een bepaalde manier was dat alles minder leutig dan het eerst was geweest; dat kwam door Io, die hij zelf toch in een koe had veranderd.

Het had hem dwarsgezeten. Steeds weer had hij haar voor zich gezien, met een wapperende jurk, met wapperende haren. En nu was ze waarschijnlijk ergens opgesloten...

En toen had hij haar ineens opgemerkt, totaal onverwachts was ze opgedoken, bij haar vriendinnen – waar hij glimlachend naar had liggen staren. Daar had je dat beest! Ze leefde dus nog wel... En vervolgens was er die mistroostige ontmoeting geweest met haar vader.

Zeus had zelf meerdere dochters. Zo was daar Pallas Athena, de godin van de wijsheid; die was uit zijn eigen hoofd geboren, ze was gewoonweg tevoorschijn gesprongen

nadat hij een paar dagen koppijn had gehad! Die Pallas Athena was een opstandig typje, met wapens en een schild was ze verschenen. Maar hij was gesteld op haar! Ze hadden lol gehad, ze konden erg om dingen lachen samen. En ze had hem vaak geholpen als er weer eens iets moest worden rechtgebred dat was misgegaan. Ja, hij hield van die meid, zeker wel! Het was zijn lievelingsdochter!

En nu had hij moeten aanzien hoe die arme, grijze koning *zijn* dochter terugvond als koe. En daarna was die oude vent ruw opzij gesmeten door die lelijke, grove Argus...

Nee, het was allemaal zijn schuld! Hij had weer iets veroorzaakt, en dat knaagde aan hem. Hij riep Hermes bij zich.

Hermes was een van zijn zonen, ook op hem was Zeus gesteld; hij had Hermes ooit benoemd als boodschapper van de goden.

Die Hermes was best een vreemde vogel, hij droeg gevleugelde sandalen en een hoed, hij had vaak een toverstaf bij zich. Maar het meest eigenaardige was wel zijn taal; Hermes kon ouwehoeren – en niet zo'n beetje ook! Hij kon op mensen inpraten dat ze er slap van werden. Hermes bleef dan zwetsen en babbelen, als een lauwe stroom kwamen zijn woorden naar buiten. Als je lang naar hem luisterde, werd je er slaperig van.

Zeus zelf was niet zo, die hield van korte, bondige gesprekken en van krachtige taal. Maar hij vond Hermes grappig, dat wel.

En op dit ogenblik stond Hermes voor hem, weer met die malle hoed, waaraan hij erg gehecht scheen te zijn.

‘Hermes’, zei Zeus. ‘Alles goed?’

‘Goed is een betrekkelijk begrip’, zei Hermes meteen. ‘Goed kan op meerdere manieren worden uitgelegd. Als u doelt op de omstandigheden, kan ik u zeggen dat-’

‘Ja, ja, ja!’ riep Zeus. ‘Dat zal allemaal wel! Effe niet muggenziften, jong! Het was gewoon een vraag zoals je die stelt! Nou. Ik heb een zaakje voor je. Iets wat je voor me moet doen.’

Hermes boog. ‘Wat u maar wilt.’

‘Dat is beter’, mompelde Zeus. ‘Ja. Oké. Het gaat hierom: ik wil een koe bevrijden. Een stralende witte koe, ze wordt gevangengehouden door Argus. En dat was, eh... nou ja, niet de bedoeling! Het was misschien een klein beetje mijn schuld, begrijp je? Maar goed, ik heb dus medelijden met dat beest... Het kan gewoon zo niet langer doorgaan, jij moet die koe verlossen! Maar, eh... zonder dat mijn vrouw er iets van merkt.’

Hermes grinnikte. 'Is het weer zover, papaatje?'

'Jij mag nooit meer raden!' riep Zeus. 'Maar daar gaat het niet om! Je moet dat beest gaan helpen. En die Argus, die botte kinkel, als-ie tegenwerkt, dan mag je hem uitschakelen...'

Daar keek Hermes van op. 'Argus? Dat is toch een vriend?'

'Van je moeder, ja!' baste Zeus. 'Die gast heeft altijd een oogje op haar gehad... Of honderd oogjes! Ha, ha! Maar wat ik dus bedoel is dat die lomperik me ergert... Dus nogmaals: als-ie lastig wordt, maak je er korte metten mee. Duidelijk?'

Hermes knikte. Zijn gevleugelde sandalen flapperden, hij vloog omlaag naar de aarde. Toen hij eenmaal op de grond stond, vlak bij de berg van Argus, nam hij het uiterlijk aan van een eenvoudige herder.

Hij haalde een fluit tevoorschijn, en zo, blazend op dat instrument, sjokte hij naar de weiden waar Argus zat te waken over zijn kudde.

Natuurlijk kreeg Argus hem meteen in de gaten. Met argusogen staarde hij naar die jongeman, die daar kalm aan kwam lopen in de verte. Maar toen begon de reus te glimlachen.

'Lekker deuntje wel!' bromde Argus.

Hermes boog beleefd.

'Nee!' zei de reus. 'Niet ophouden met spelen! Ik verveel me hier te pletter. Het enige wat ik hier meestal hoor, is het gezaag van de sprinkhanen. Dus... Ga door! Een stukje muziek is precies wat ik kan gebruiken!'

Hermes ging naast de reus zitten en speelde door. Zoete klanken, het maakte Argus dromerig.

Op een gegeven moment hief hij een hand op. 'Oké! Genoeg! Effe pauze!'

Hermes liet zijn fluit zakken.

Argus glimlachte. Met zo'n dertig ogen keek hij Hermes aan. 'Man!' zei hij. 'Jij kunt spelen.'

'Dat is een betrekkelijk begrip', zei Hermes.

www.lannoo.com
www.de-leukste-kinderboeken.com

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2024
Tekst: Daan Remmerts de Vries
Illustraties: Douwe Dijkstra
Vormgeving: Mieke Verloigne, Studio Lannoo

ISBN 978 94 014 9770 1
D/2024/45/3
NUR 283, 370

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.